LOGOPEDIE EN MUZIEKTHERAPIE

Inke Krudde

Neurologisch Muziektherapeut/SMTA-therapeut

Spraakmuziektherapie, Afasiecentrum Flevopolder, ‘t Gooi e.o.

Danien ten Berge

Afasietherapeut/SMTA-therapeut/Klinisch Linguïst

Logopedie Flevoland, Afasiecentrum Flevopolder, ‘t Gooi e.o.

Warming up

Samenwerking

- Ontstaan door behoefte oefenen spraak/dagelijkse uitingen
- “Ik wil beter praten” → Beter communiceren

"Communicatie is meer dan taal"

Welke veranderingen die iemand na NAH kan ervaren hebben impact op communicatie?

"Communicatie is meer dan taal"

Afasie - Woordvinding - Woordbegrip Spraakapraxie Dysartrie Stemapraxie Speekselverlies Aandacht Concentratie Geheugen Handelingsapraxie Visus Cognitieve veranderingen (dubbeltaken, switchen)	Prikkelverwerking Zelfvertrouwen Veranderd gedrag (ontremd, beurtwisseling) Figuurlijke taal begrijpen/ gebruiken Tempo Structuur Initiëren Werkgeheugen ...

Veranderingen die invloed hebben op communicatie Onderverdeeld in 4 gebieden:

- Motorisch
- Cognitief
- Talig
- Psychisch

Analyse: Welk domein heeft prioriteit?

Domeinen die beïnvloed kunnen worden door muziek:

Figuur:

Memory

Attention

Motor Control

Emotions

Perception

Executive function

Speech/language

Bron: Prof. dr Thaut, M.H. & Hoemberg, V. (Eds.) (2025).
Handbook of Neurologic Music Therapy, 2e druk, Oxford University Press.

Welk domein heeft prioriteit?

De juiste inzet van NMT-technieken op dat specifieke domein

Figuur:

Meter

Rhythm

Melody

Timbre

Pitch

Dynamics

Harmony

Bron: Prof. dr. Thaut, M.H. & Hoemberg, V. (Eds.) (2025).
Handbook of Neurologic Music Therapy, 2e druk, Oxford University Press.

Voorbeelden Motorisch

- Uitspreken klanken
- Deblokkeren
- Beweeglijkheid gezicht (facialisparese – mimiek)
- Aansturen stem (volume, intonatie)
- Adem
- Dysfagie

Voorbeelden Cognitief

- Aandacht
- (ont)remming
- Dubbeltaken
- Switchen (onderwerp, communicatiekanaal)
- Concentratie/vastgehouden aandacht
- Initiëren
- Werkgeheugen

Voorbeelden Talig

- Oproepen woorden/zinnen
- Invullen communicatiehulpmiddel met eigen stem
- Begrijpen woorden/zinnen
- Reeksen
- Communicatie-adviezen

Voorbeelden Talig

Fasciculus longitudinalis superior

- Bron: Scherder, E. J. A. (2017). *Singing in the brain: Over de unieke samenwerking tussen muziek en de hersenen*. Athenaeum - Polak & Van Gennep.

Psychisch

- Regie/autonomie
- Uniciteit/Identiteit
- Plezier/welbevinden
- Zelfvertrouwen
- Emotieregulatie

Versterken therapie-effecten met inzet van verschillende disciplines

- Met muziektherapeutische interventies verbreden “ingang”
- “Verleuken”

Afasiekoor

- Veel dezelfde interventies als individuele therapie
  - Duur
  - Structuur

Afasiekoor - doelen

- Expressie
- Initiatief
- Dagelijkse communicatie
- “Use it or lose it”

Afasiekoor - neveneffecten

- ‘Het voelt als een team’
- ‘Genieten’
- ‘Leuk!’
- ‘Gezellig’

Logopedie en muziektherapie

Vragen?

Bronvermelding

- Brendel, B., & Ziegler, W. (2008). Effectiveness of metrical pacing in the treatment of apraxia of speech. *Aphasiology, 22*(1), 77–102.
- Kim, S. J., & Jo, U. (2013). Study of accent-based music speech protocol development for improving voice problems in stroke patients with mixed dysarthria. *NeuroRehabilitation, 32*(1), 185–190.
- Racette, A., Bard, C., & Peretz, I. (2006). Making non-fluent aphasics speak: Sing along! *Brain, 129*(10), 2571–2584.
- Scherder, E. J. A. (2017). *Singing in the brain: Over de unieke samenwerking tussen muziek en de hersenen*. Athenaeum–Polak & Van Gennep.
- Thaut, M. H., & Hoemberg, V. (Eds.). (2025). *Handbook of neurologic music therapy* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Yamaguchi, S., Akanuma, K., Hatayama, Y., Otera, M., & Meguro, K. (2012). Singing therapy can be effective for a patient with severe nonfluent aphasia. *International Journal of Rehabilitation Research, 35*(1), 78–81.